

Til retssikkerhedslovens § 11 b

Den processuelle skadevirkning

Det foreslås, at der i § 11 b indsættes en bestemmelse om konsekvenserne af, at borgeren ikke medvirker til behandlingen af ansøgningssager, jf. forslaget § 11, stk. 1, og § 11 a, stk. 1. § 11 b i forslaget er en ny bestemmelse, men svarer til almindelig gældende forvaltningsret om processuel skadevirkning.

Tildeling og opretholdelse af sociale ydelser forudsætter, at borgerne deltager (oplyser og medvirker) i det omfang afgørelsesgrundlaget nødvendiggør dette i visitationen eller ved sagens genvurdering.

Hvis borgeren ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 11, stk. 1, enten fordi borgeren ikke ønsker at komme med oplysninger til sagen, ikke vil medvirke til en undersøgelse eller ikke vil samtykke til, at myndigheden indhenter oplysninger efter § 11 a, stk. 1, må sagens sagen afgøres på det foreliggende grundlag.

Den manglende dokumentation fra andre myndigheder m.v. kan således medføre, at myndigheden ikke har tilstrækkelig mange oplysninger til at kunne vurdere, om borgeren kan få tildelt den ansøgte hjælp, eller om borgeren fortsat er berettiget til at modtage hjælpen på samme niveau som hidtil.

Myndigheden skal respektere, hvis borgeren ikke vil medvirke til sagens behandling, men konsekvensen af den manglende medvirken kan være, at borgeren får afslag på hjælp eller får mindre end det, der er ansøgt om.

Er det ikke muligt at færdiggøre en undersøgelse hos en læge m.v., jf. forslaget § 11, stk. 1, nr. 2) uden medvirken fra borgeren, beror det på myndighedens vurdering, om det på baggrund af de allerede foretagne undersøgelser og indsamlede oplysninger er muligt at træffe afgørelse i sagen.

Myndigheden bør være opmærksom på, at manglende medvirken kan skyldes forhold, der i nogle tilfælde i sig selv kan være tegn på behov for sociale foranstaltninger.

Den processuelle skadevirkning finder ikke anvendelse i sager, der skal behandles efter § 11 c, jf. § 11 a. Det drejer sig om sager, der behandles uden forældrenes samtykke efter kapitel 8 lov om social service, sager om frakendelse af førtidspension efter pensionslovens § 44, sager, hvor myndigheden på eget initiativ rejser en sag om pension efter pensionslovens § 17, stk. 2, f.eks. til en person uden sygdomserkendelse samt sager, hvor der er formodning om, at borgeren har modtaget en ydelse med urette (tilbagebetalings-sager). Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til § 11 c.

Ved borgerens manglende medvirken i sagen skal

myndigheden vurdere, om sagen falder ind under § 11 c, og derfor skal oplyses uden borgerens (videre) deltagelse.

Myndighederne må ikke med en henvisning til den nye bestemmelse om straf for vildledning af myndighederne efter lovforslagets § 12 b give borgeren det indtryk, at den nye straffebestemmelse kan anvendes til at tvinge borgeren til at medvirke. Hvis borgeren ikke ønsker at medvirke, er dette ikke strafbart efter den nye straffebestemmelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12 b.

For en nærmere beskrivelse af de sociale ankeinstansers og Den Sociale Sikringsstyrelses fremgangsmåde ved indhentelse af samtykke til at indhente oplysninger fra andre end borgeren selv henvises til bemærkningerne til § 11 a.

Til retssikkerhedslovens § 11 c

Sagsbehandlingen i visse typer af sager

Det foreslås, at der i § 11 c, indsættes en bestemmelse om, at myndigheden kan fravige kravet om at indhente samtykke i

- sager om særlig støtte til børn og unge efter service-lovens kapitel 8, der kan gennemføres uden forældrenes samtykke,
- sager, hvor myndigheden selv rejser sag om tildeling af pension efter pensionslovens § 17, stk. 2,
- sager om frakendelse af førtidspension efter pensionslovens § 44 samt
- sager om tilbagebetaling af sociale ydelser.

I sager om særlig støtte til børn og unge efter service-lovens kapitel 8, hvor der kan påbegyndes eller træffes afgørelse uden forældrenes samtykke samt sager efter pensionslovens § 17, stk. 2, hvor myndigheden kan rejse sag uanset om borgeren ønsker det, vil det i nogle tilfælde være nødvendigt at fravige kravet om samtykke ud fra et omsorgshensyn til barnet eller den unge, eller i forhold til borgeren uden sygdomserkendelse, der bør tildeles pension, fordi vedkommende på længere sigt ikke kan forsørge sig selv.

Det kan ligeledes være nødvendigt at fravige kravet om samtykke i sager om frakendelse af pension efter pensionslovens § 44, hvor myndigheden skal træffe afgørelse, hvis der sker en væsentlig forbedring af pensionistens arbejdsevne samt i tilbagebetalings-sager.

Generelt

Myndigheden skal altid forsøge at indhente samtykke fra borgeren til, at oplysningerne kan indhentes,